



ת"פ (באר שבע) 55735-11-22 - מדינת ישראל - פמ"ד נ' מחמד אבו מדיעים - נדון

ת"פ (באר-שבע) 55735-11-22 - מדינת ישראל - פמ"ד נ' מחמד אבו מדיעים - נדון שלום באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 55735-11-22
מדינת ישראל - פמ"ד

נגד

מחמד אבו מדיעים - נדון
קוסאי אבו מדיעים - בעצמו
ע"י ב"כ עו"ד אלי גורליק
בית משפט השלום בבאר-שבע
[23.04.2025]
כבוד השופטת שוש שטרית
גזר דין

במסגרת הליך גישור מיום 13.2.23 הגיעו הצדדים להסדר טיעון בגדרו תוקן כתב האישום, והנאשמים הודו במיוחס להם.

נאשם 1 הורשע ב 2 עבירות של גניבת רכב, לפי סעיף 413ב + 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; התפרצות לרכב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין; סיוע להתפרצות לרכב, לפי סעיף 413 + 31 לחוק העונשין. הנאשם (נאשם 2) הורשע בגניבת רכב, עבירה לפי סעיף 413ב + 29 לחוק העונשין; סיוע לגניבת רכב, לפי סעיף 413ב + 31 לחוק העונשין; סיוע להתפרצות לרכב, לפי סעיף 413 + 31 לחוק העונשין. כתב האישום המתוקן

1. מהעובדות באישום הראשון עולה כי עובר ליום 5.11.22, קשרו הנאשמים קשר עם סמי אבו סבית, המכונה "ניזאר" ועם ש.א, קטין יליד 2007 ועם אחר, שזהותו אינה ידועה למאשימה, לגנוב כלי רכב בישראל ולהעבירם לשטחי הרשות הפלסטינית דרך מעבר "מיתר", זאת, בתמורה כספית שיקבלו מניזאר. במסגרת הקשר ולשם קידומו, בתאריך 5.11.22 סמוך לשעה 20:00 הגיעו הנאשמים והאחרים ברכב השייך לנאשם 2 למתחם החניה "יס פלאנט" בבאר שבע, שם חנה רכב מסוג יונדאי טוסון, השייך למתלוננת נ.פ (להלן: הרכב הראשון). במעמד זה, ניגש ניזאר לרכב הראשון בעוד הנאשמים והאחרים נותרו ברכב. ניזאר התפרץ לרכב באופן בו פתח והניע בדרך לא ידועה, ולאחר מכן פנה לנאשם 1 וביקש ממנו לנהוג ברכב ולהסיעו לשטחי הרשות הפלסטינית דרך מעבר "מיתר". נאשם 1 עשה כן ונהג את הרכב הראשון לתוך שטחי הרשות הפלסטינית, בעוד נאשם 2, ניזאר, ש.א והאחר נסעו ברכבו של נאשם 2. בכך סייע נאשם 2 בגניבת הרכב הראשון. בהמשך לאמור, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, קיבל נאשם 1 מניזאר תמורה בסך ₪ 2,000 במזומן.



בהמשך אותו היום (5.11.22) סמוך לשעה 21:20 הגיעו נאשם 2, ניזאר והאחרים לרחוב הגדודים בבאר שבע, שם חנה רכב מסוג יונדאי טוסון השייך למתלוננת א.א. (להלן: הרכב השני). במעמד זה, ניגש ניזאר לרכב השני, בעוד נאשם 2, ש.א. והאחר נותרו ברכב. ניזאר התפרץ לרכב באופן שפתח והניע את הרכב בדרך שאינה ידועה, ובקש מנאשם 2 להסיע את הרכב הגנוב השני לשטחי הרשות הפלסטינית דרך מעבר "מיתר". נאשם 2 עשה כן, ונהג את הרכב השני לכיוון מעבר מיתר, בעוד נאשם 1, ניזאר, והאחר נסעו ברכבו של נאשם 2. בהמשך, סמוך לצומת אום בטין בכביש 60, נעצר נאשם 2 על ידי משטרת ישראל, כשהוא נוהג ברכב השני. האישום השני מיוחס לנאשם 1 בלבד, עליו גזר בית המשפט (כב' השופטת ענת חולתא) ביום 20.7.23 עונש כולל לאירועים בשני האישומים שבכתב האישום - 2 חודשי מאסר בפועל וענישה נלוות. הערכת שירות המבחן

2. לבקשת ההגנה הופנה הנאשם לשירות המבחן וזה הגיש תסקיר ראשון ביום 25.06.2023 ובזו סקר את קורותיו ונסיבותיו של הנאשם. בין היתר והרלוונטי לעניינו נמצא כי הנאשם כבן 24 כיום, רווק, מתגורר בעיר רהט. הנאשם נעדר עבר פלילי קודם, שלל שימוש בחומרים משני תודעה, ובהתייחסו לעבירות בהן הורשע, מסר כי ביום ביצועו נסע ברכבו עם חבריו למסיבה כאשר בשלב מסוים, התבקש לקחת רכב גנוב לחורה, והגם שתחילה לא רצה לנהוג את הרכב הגנוב, עשה כן נוכח לחץ רב שהופעל עליו. הנאשם הביע צער על מעשי הגניבה והוסיף כי הוא מוכן לשאת בתוצאות מעשיו.

שירות המבחן התרשם כי בזמן העבירה פעל הנאשם מתוך ידיעה ברורה ומוחלטת כי הוא עובר על החוק. בשיקוליו לעונש עליו המליץ הביא בחשבון כי זו הסתבכותו הראשונה של הנאשם עם החוק, כי הוא מורתע מההלך המשפטי, נעדר דפוסים שוליים מושרשים, גילה יציבות תעסוקתית במהלך השנים והביע חרטה וצער על מעשיו. מאידך, הביא השירות בחשבון את חומרת העבירות ונסיבות ביצוען יחד עם אחרים, התרשמותו מקשיי הנאשם לווסת דחפיו, קושי לתפקד במסגרת החינוכית והשפעת הקשיים שחווה במסגרת המשפחתית על התפתחותו, לרבות ניתוק הקשר עם השירות בשלב מוקדם יותר. לאחר שהוסיף בהתרשמותו מקיומה של נזקקות לטיפול בגדרו יכול הנאשם לבחון את בחירותיו ואת דפוסיו הבעייתיים העומדים בבסיס ביצוע העבירות, הציע לבחון התאמת הנאשם להשתלב בקבוצה טיפולית, ומהנאשם הביע נכונות לשתף פעולה, בקש לזמנו לסדנת הכנה לטיפול בה תיבדק התאמתו. ניסיונות שערך השירות ליצור קשר טלפוני עם הנאשם באמצעות המספר שהיה ברשותו - לא צלחו, ובהעדר קשר עם השירות בתקופה זו, לא בא השירות בהמלצה בעניינו. בהמשך, הוסיף השירות וערך ניסיונות ליצור קשר עם הנאשם באמצעות ב"כ על מנת לזמנו לסדנת הכנה לטיפול, ללא הועיל.



בדיון שהתקיים ביום 18.7.23 בפני כב' השופטת ענת חולתא, לאחר שנשמעה התנגדות המאשימה, החליטה כב' השופטת חולתא לתת הזדמנות לנאשם ולאפשר חזרתו לשירות המבחן על מנת למצות אפשרות להליך טיפולי, תוך שציינה: "קיימת פרוגנוזה ראשונית חיובית בעניינו של צעיר במצב דברים זה בית המשפט לא יסגור את הדלת מפני האפשרות לשיקום שימנע את המשך ההתדרדרות של הצעיר ויאפשר לו לשנות את מהלך חייו שהוכתב עד כה במידה רבה מנסיבות סביבתיות".

בתסקיר מיום 22.10.2023 ציין השירות כי בפגישה שקיים ביום 09.08.2023 שיקף לנאשם את גורמי הסיכון השונים בעניינו והעלה בפניו את האפשרות לשלבו בקבוצה "רגישות תרבות", ומשהנאשם הביע נכונות לשילובו כאמור, המליץ השירות על צו מבחן למשך שנה, במהלכה ישתלב בקבוצה טיפולית המתקיימת אחת לשבוע, ובה יהיה לסייע לו להימנע מהסתבכות נוספת עם החוק, לזהות מצבי סיכון ולרכוש כלים נורמטיביים להתמודדות עמם. בנוסף המליץ על צו של"צ בהיקף של 200 שעות. השירות סבר כי ענישה הכוללת מסר בלתי סלחני על עבירה על החוק, לצד אלמנטים של פיצוי על הפגיעה בחברה, מחזקת כוחות תפקוד חיוביים אצל הנאשם.

בדיון שהתקיים ביום 18.3.24 התייצב ב"כ הנאשם לאחר שירות מילואים ממושך. לדבריו, משיחה שקיים עם קצינת המבחן עלה כי הנאשם משתף פעולה ומתקדם יפה בהליך הטיפולי, מכאן ונוכח חלוף הזמן מאז הגשת התסקיר האחרון, עתר להחזיר עניינו של הנאשם לשירות המבחן לקבל תסקיר עדכני.

בתסקיר מיום 08.05.2024 דווח כי הנאשם שולב ב"קבוצת צעירים" בתאריך 12.03.2024 ומנחות הקבוצה ציינו כי הנאשם מתמיד להגיע מידי שבוע ומשתתף בשיח הקבוצתי, מביע עמדותיו בצורה אותנטית ומשתף על חייו בפתיחות כאשר מדגיש חלקיו המתפקדים בחייו באופן המותאם לשלב הראשוני בו נמצא, ועל כן ההערכה הינה כי הנאשם יכול להיתרם מההליך הטיפולי. השירות מבחינתו ציין כי נשמר הקשר עם הנאשם במהלך התקופה שחלפה מאז התסקיר הקודם, ציין שיתוף פעולה של הנאשם עמם בתקופת הדחייה, התמדתו בהליך הטיפולי והחשיבות בהמשך השתלבותו בטיפול. לאור כל האמור חזר על המלצתו מתסקירו הקודם.

3. נוכח פערי הזמן בין המועד בו הוגש התסקיר האחרון למועד גזר הדין (שעיקרו לאור שירות מילואים ממושך של ב"כ הנאשם), ונוכח שהתסקירים שהוגשו חסרים התייחסות מעמיקה להליך הטיפולי ותוצאותיו בפועל - בהסכמת הנאשם וב"כ, הדיון שהיה קבוע להשמעת גזר הדין, נדחה לצורך קבלת תסקיר נוסף מעודכן. התסקיר הוגש 05.02.25 ובו מציין שירות המבחן כי הנאשם המשיך את ההליך הטיפולי בו שולב בתאריך 12.03.24. מנחות הקבוצה דיווחו כי הנאשם משקיע מאמצים רבים להגיע באופן עקבי לקבוצה ומגלה מחויבות לקבוצה, אקטיבי מאוד בשיח הקבוצתי, מביע את עמדותיו בצורה אותנטית וחופשית, משתף על מגוון המישורים בחייו, כגון: תעסוקתו, משפחתו, הצפייה ללידה והקשר המורכב עם אביו. בנוסף שיתף ביחס לעבירות אותן ביצע לרבות על בחירותיו השגויות ומוקדי הסיכון בחייו, וחרטה על מעשיו.

מהתסקיר עולה כי הנאשם שמר על קשר טלפוני שוטף עם שירות המבחן אשר הוסיף ונפגש עמו. השירות ציין כי ניכר שהנאשם נתרם מההליך הטיפולי הקבוצתי - מתמיד בתעסוקה מאחר ופרנסת משפחתו אשר עתידה להתרחב חשובה לו, הפנים את הבעייתיות בדפוסי התנהגותו, למד ולומד מטעויותיו וכיצד לבחור בחירותיו ולהימנע ממעורבות חוזרת בפלילים.



השירות חזר והדגיש בשיתוף הפעולה של הנאשם עם השירות במהלך כל תקופת ההליך הטיפולי עד כה, מהערכת מנחות הקבוצה בחשיבות המשך שילובו של הנאשם בהליך הטיפולי המטיב עמו, וחזר על המלצתו להטיל צו מבחן למשך שנה, במהלכו ימשיך הנאשם בטיפול בקבוצה טיפולית המתקיימת בשירות מבחן אחת לשבוע ולאחר מכן ימשיך בקשר מעקבי עם קצינת המבחן, לעניין העונש, ציין השירות כי לצד חומרת העבירה, הביא בחשבון התמדת הנאשם בטיפול, בתעסוקה, מוטיבציה להמשיך לשמור על אורח חיים תקין ומתפקד, העדר עבר פלילי - ועל כן המליץ להטיל על הנאשם שעות של"צ כפי המלצתו בתסקירים הקודמים אותם יבצע בבית ספר "אלסלאם" ברהט בתפקיד כעוזר לאב הבית.

תמצית טיעוני הצדדים

4. בטיעוניה בכתב פרטה המאשימה בהרחבה בפגיעתו המשמעותית של הנאשם בערכים המוגנים שבבסיס האיסור על עבירות רכב, עמדה על חומרת העבירה והעונש לצדה - 7 שנות מאסר. הדגישה בעובדה כי עבירה של גניבת רכב הוכרה זה מכבר "כמכת מדינה", לרבות התייחסות בתי המשפט סיכונים הכרוכים בביצועה - פגיעה בגוף ובנפש, בין היתר, כפועל יוצא של מרדפים אחר כלי רכב גנובים, סכנות אשר למרבה הצער מתממשות חדשות לבקרים. המאשימה טענה לקבוע מתחם עונש אחד לכלל העבירות בהן הורשע הנאשם, כך שינוע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל, ובתימוכין הפנתה למתחמי ענישה שקבע בית המשפט במספר מקרים תוך הדגישו בצורך בענישה מרתיעה. בכל הנוגע להליך הטיפולי במסגרת שירות המבחן, סבורה המאשימה כי שילובו של הנאשם בקבוצה טיפולית אינה עולה כדי הליך טיפולי משמעותי המצדיק חריגה ממתחם העונש, אלא ולכל היותר, הקלה מסוימת בעונשו. בהקשר זה הפנתה לניתוק הקשר החוזר ונשנה של הנאשם עם שירות המבחן, ניתוק הקשר עם סנגורו, ותוך שהדגישה כי הנאשם הביע נכונות להשתלב בהליך הטיפולי בשלב מאוחר יחסית כששירות המבחן המליץ כבר בשלבים המוקדמים ועוד קודם שהחל את הטיפול לענישה עליה המליץ כעבור שנה בה לא שולב הנאשם בהליך משמעותי. בהתייחסה לעונשו בתוך המתחם, ציינה בעברו הנקי, בהודאתו והאחריות שנטל ולרבות בחרטה שהביע, כעולה ונלמד מהתסקירים. עם זאת, סבורה התביעה, כי את עונשו יש לגזור שלא בתחתית המתחם אם כי בחלקו התחתון. בהקשר זה ציינה בשיקולי הרתעת היחיד ובעיקר בהרתעת הרבים הצריכים למשקל נכבד בין השיקולים שיובאו בחשבון עת גזירת העונש, נוכח נפישות העבירה ועל מנת שיהיה כזה שיהיה לסייע במיגור התופעה שממשיכה להרים ראש. המאשימה הוסיפה ועמד על חלקו המשמעותי בביצוע העבירות, בעובדה כי הסתייע ברכבו האישי לביצוען תוך שהוא מסייע לחבריו לכנופיה שגנבה באופן שיטתי כלי רכב אותם העבירה לשטחי הרשות הפלסטינית, וגרמה לנזקים בהקיפם משמעותיים לבעלי הרכב ולציבור בכללותו.

5. ב"כ הנאשם, עו"ד אלי גורליק עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן, לחילופין, להסתפק במספר חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.



בתימוכין לאמור הפנה, בין היתר: לעפ"ג (מחוזי ב"ש) 35830-03-21 אלקרינאוי נ' מדינת ישראל (14.07.21), שם נקבע תחם עונש הולם בין 10 ל-26 חודשי מאסר בפועל, והעונש 11 חודשי מאסר בפועל הומר על ידי בית המשפט המחוזי ל 9 חודשי עבודות שירות כהמלצת שירות המבחן.

הפנה לעפ"ג (מחוזי ב"ש) 32962-05-21 אלחמדי נ' מדינת ישראל (14.07.21), בגדרו הומר עונשו של המערער מ 13 חודשי מאסר בפועל שקבע בית משפט קמא לאחר שחרג משיקולי שיקום מתחם עונש הולם שקבע (16 ועד ל 36 חודשי מאסר בפועל) ל - 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

בהתייחסו לנסיבות ביצוע העבירה טען כי מדובר באירוע בודד ולא מתוכנן, שראשיתו בסירוב הנאשם לנהוג ברכב הגנוב כשבהמשך נכנע ללחצים מצד חבריו. בכל מקרה, נטען כי חלקו של הנאשם "מינורי" ביחס לחלקו של המתכנן והמבצע העיקרי המכונה "ניזאר", כנלמד מעובדות כתב האישום כי האחרון, ניזאר הוא זה שניהל את האופרציה העבריינית מתחילתה ועד סופה תוך שהוא מבצע בעצמו את ההתפרצויות לכלי הרכב שנגנבו בעוד שהנאשם והאחרים נותרו ישובים ברכב אחר. לדידה של ההגנה "היו גורמים שלמעשה השפיעו על הנאשם" באותו אירוע בעוד שבאירוע נוסף שמפורט באישום השני של כתב האישום, הנאשם לא מעורב.

ב"כ הנאשם טען לעובדה כי ניזאר הוא שפרץ לכלי הרכב ומסר את הרכב לנאשם כאשר הוא מונע. על כן, אף שמבחינה משפטית הנאשם וניזאר שותפים, מעשיו של ניזאר חמורים יותר וכך גם מידת הדומיננטיות שלו. ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר המפרט בקשיים כלכליים לתוכם גדל הנאשם והשפיעו על החלטתו הפזיזה להיות מעורב בגניבת כלי הרכב. לדידו, מאסר בפועל ככל שיושת על הנאשם יעצמו את מצבו הכלכלי ויפגעו בו במשפחתו המורחבת ובאשתו לה נישא לפני זמן קצר.

נטען כי יש לתת משקל משמעותי לאחריות שלקח הנאשם על מעשיו כבר בשלב החקירה במשטרה ואף שיתף פעולה וסייע בפיצוח הפרשה, לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ולכך שלא שב להסתגר, לתקופת מעצרו כחודש ימים ו 5 חודשים באיזוק אלקטרוני, כשבהמשך היה נתון בתנאים מגבילים של מעצר בית לילי משך כשנה וחודשיים, ללא הפרה ותוך שהוא מקפיד לעבוד ולהתפרנס ביושר ולהתייצב אצל שירות המבחן כנדרש ממנו. בכל הנוגע להליך שעבר הנאשם אצל שירות המבחן ציין בשילובו בקבוצת "צעירים" בראשית חודש מרץ 2024, כשעוד קודם והחל מחודש אוגוסט 2023 נפגש עם קצינת המבחן אשר למרות הכוונה לשלבו בקבוצה טיפולית לדוברי ערבית, הדבר לא צלח, בין היתר נוכח מצב החירום שהיה באותה עת. עם זאת, נטען, הגם שילובו המאוחר של הנאשם בהליך טיפולי, תוצאותיו ניכרות כעולה מהתסקיר. בסוף הדברים, הגיש מסמך ממקום עבודת הנאשם ללמד כי הוא עובד יצרני וחיובי (נ/1).

הנאשם בדבריו, הביע צער על מעשיו " אני עשיתי טעות בחיים שלי על הגניבה של הרכב ואני מבקש שבית המשפט ייתן לי את האפשרות להמשיך בטיפול בקבוצה. יש לי עכשיו פרנסה, התחתנתי לפני כמה חודשים, אני עובד עם אבא שלי כמה חודשים בכפר מנחם ".

דיון והכרעה
מתחם העונש ההולם



הערכים המוגנים שבבסיס האיסור לביצוע עבירות של גניבת רכב, נועדו להגן על קניינו של אדם, ביטחונו האישי ותחושת הביטחון של הציבור בכללותו. כידוע, גניבת רכב טומנת בחובה מכלול נזקים לקרבן העבירה ולחברה בכלל, נוכח נפיצותה והשלכותיה. ביטוי לכך נמצא בסימן ה' 1 בפרק יא בחוק העונשין, שכותרתו "עבירות בקשר לרכב" לצדן נקבעו עונשים חמורים מהעונשים הקבועים לעבירות הרכוש הכלליות.

6. גניבת רכב, מעצם ביצועה מגלמת מסוכנות אינהרנטית נוכח הפוטנציאל המתמשך להתפתחות אלימה - משלב גניבת הרכב ועד להעברתו ליעד המבוקש שלרוב הינו לשטחי הרשות הפלסטינית. ניסיון החיים מלמד על התממשות הסיכונים במקרים רבים, בניהם, כאלה מהשנה האחרונה אשר גבו מחירים בנפש במהלך הימלטות גנב הרכב, בין אם נוכח התקלות בקרבן העבירה, בין אם במהלך הימלטות העבריין לעבר היעד המבוקש, ובין אם במרדף רכבי של כוחות הביטחון אחר העבריין על כל ההשלכות הכרוכות במרדף שכזה.

חזרנו ואמרנו כי גניבת רכב אינה מתמצה בקניינו של האדם אשר רכבו נגנב. לצד פגיעה קשה בביטחון האישי ותחושה של הפקר אצל רבים בציבור הישראלי, לעבירה זו השלכות כלכליות על כלל ציבור הנהגים בדמות העלאת פרמיות הביטוח כפי שקורה מדי שנה עת נדרשים הם לחדש את פוליסת הביטוח. אם לא די בכך, הרי שבשל נפיצות העבירה, ציבור גדול נאלץ לשאת בעלויות כספיות משמעותיות בשל הצורך באמצעי מיגון שונים. על האמור, יש להוסיף את עוגמת הנפש הרבה הנגרמת לקורבן העבירה עקב השינוי שחל בשגרת יומו לאחר גילוי דבר הגניבה ועת נאלץ הוא להתפנות מענייניו לצורך הסדרת נושא הביטוח, קבלת רכב חלופי, קניית רכב חדש והבירוקרטיה הכרוכה עד לקבלת הכסף מחברות הביטוח, ככל שהרכב היה מבוטח.

כבר למעלה משני עשורים, עבירה של גניבת רכב מוגדרת כ"מכת מדינה". בשורה ארוכה של פסקי דין חזרו בתי המשפט לעמוד על החשיבות בסיווגה כבעלת חומרה יתרה, וחזרו בקריאה להחמרה בענישה שיהיה בה להרתיע את העבריינים. כך בדברי בית המשפט, בע"פ 11194/05 אבו סבית נ' מדינת ישראל (15.05.06): "המדיניות הכוללת בעבירות גניבת רכב, ולא כל שכן כשמצטרפות אליהן עבירות נלוות, ואף עבירות הקשורות בסחר, הכרח שתהא מחמירה. למרבה הצער, תופעת גניבות הרכב טרם נעקרה משורש, ומכת המדינה שאליה נדרש בית משפט זה לפני בדיוק עשור ... כמעט שהפכה לעשר מכות; היא ממשיכה לנגוס ברכושם של רבים, ופגיעתה רעה כלכלית ואנושית. המעט שבידי בית משפט זה לעשות הוא לחזק את ידיהם של בתי המשפט הדיוניים בראייה מחמירה של העבירות הכרוכות בכך".

ברע"פ 1708/08 לוי נ' מדינת ישראל (21.2.2008) חזר בית המשפט ועמד על הצורך בהחמרת הענישה בעבירות רכוש, בציינו כי אלה הפכו: "...למכת מדינה, למקור דאגה וטרזניה לאזרחים רבים ולפגיעה בתחושת ביטחונם...". ו בבש"פ 45/10 מסארוה נ' מדינת ישראל (8.1.2010) הוסיף בית המשפט לעמוד על ההשלכות והסיכונים הגלומים בעבירה של גניבת רכב (וראו גם ברע"פ 2366/10 ג'אבלי נ' מדינת ישראל (13.04.2010); רע"פ 7890/10 מליטאת נ' מדינת ישראל (1.11.2010); ע"פ 2519/14 ענאד אבו קיעאן נ' מדינת ישראל (3.11.2014)).

7. בחינת נסיבות ביצוע העבירות, מעלה במובהק כי טענת הסנגור לפיה חלקו של הנאשם הוא "מינורי" - מנותקת מעובדות כתב האישום. בדומה לכך, טענתו כי מדובר " באירוע בודד ולא מתוכנן".



מעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, עולה כי הנאשם היה חלק מכנופיית גנבי כלי רכב אשר חבריה קשרו קשר עם אחרים לגנוב כלי רכב בישראל במטרה להעבירם לשטחי הרשות הפלסטינית דרך מעבר "מיתר", וזאת, בתמורה כספית שיקבלו מניזאר.

שלא כטענת הסנגור, אין מדובר באירוע בודד ולא מתוכנן, אלא בשני אירועים מתוכננים ומוקפדים באותו יום, בטווח של שעות מספר מאירוע לאירוע.

אמנם לא יכול להיות חולק בנוגע לחלקו המרכזי של ניזאר כדומיננטי ומחולל האירועים. עם זאת, חלקו של הנאשם בכלל וגם ביחס לחלקו של ניזאר ובוודאי לזה של נאשם 1 - הינו משמעותי.

בכל הנוגע לאירוע הראשון באישום הראשון, כלל העבריינים ובניהם הנאשם הגיעו לזירת האירוע - גניבת רכב הטוסון שחנה בחניית ה" יס פלאנט" בב"ש - באמצעות רכבו של הנאשם אשר גם נהג ברכב, ובעודו יושב עם האחרים ברכב ביצע ניזאר את ההתפרצות לרכב הגנוב ונאשם 1 העבירו לשטחי הרשות. חלקו של הנאשם באירוע זה תוקן לעבירה סיוע להתפרצות לרכב ולגניבת הרכב, והסיוע נוכח הנסיבות בהן התבצעו העבירות כאמור, הינו ברף הגבוה של עבירות הסיוע.

האירוע השני באישום הראשון מתרחש כעבור כשעה, במקום אחר, רחוב הגדודים בב"ש, אליו שוב מגיעה כנופיית הגנבים באמצעות רכבו של הנאשם (נאשם 2) אשר גם נהג ברכבו ומגדיל חלקו בביצוע העבירות עת מוסיף ונוהג את הרכב הגנוב אליו התפרץ ניזאר דקות קודם - לשטחי הרשות הפלסטינית, כמתוכנן בין חברי הכנופיה שהוא חלק ממנה, כשהרכב שבבעלותו ועמו הגיעה הכנופיה לשני יעדי הגניבה, נותר לשימושם של יתר חבריו לעבירות, ואילו לא היה נעצר על ידי שוטרים בדרכו למעבר מיתר שיובילו לשטחי הרשות הפלסטינית, כי אז היה ממשיך בפעילותו העבריינית במסגרת הקבוצה העבריינית בה היה חבר.

בהינתן מעורבות כוללת של הנאשם בשני אירועים מתוכננים ומאורגנים לגניבת כלי רכב מתחומי המדינה, בטווח של כשעה מאירוע לאירוע, ניתן בקלות לקבוע כי חלקו בביצוע כלל העבירות הינו משמעותי, ונגזרת מאלה, מידת פגיעתו בערכים המוגנים.

ענישה נוהגת בעבירות רכב

8. סקירת מקרים בפסיקה מעלה כי הקו המרכזי בענישה הנוהגת בעבירה של גניבת רכב בנסיבות הדומות פחות או יותר למקרה הנדון בעבירה אחת - הינה בין 12 חודשי מאסר ועד ל 24 חודשי מאסר בפועל ואף יותר. מנעד מתחמי הענישה מתחשב במאפייני העבירה, כמו למשל: עילות בחבורה; מידת התכנון והתכנון המוקדם; היקף הרכוש שנגנב או ניזוק; מספר האירועים; קיומן של עבירות נלוות; הרקע לביצוע העבירות וכיוצא באלו נתונים הרלוונטיים לקביעת המתחם.

ברע"פ 2349/23 אגבאריה נ' מדינת ישראל, דובר במי שהורשע ב-11 גניבות רכב, ניסיון לגניבת רכב, חבלה במזיד ברכב, החזקת כלי פריצה, ועבירות לפי חוק הכניסה לישראל, זאת במסגרת קשר פלילי שקשר עם אחרים. העבירות בוצעו בחבורה על פני תקופה של כשלושה חודשים. בית משפט השלום קבע מתחם אחד שבין 3 ל 6 שנות מאסר ועונשים נלווים. על הנאשם, ללא הרשעות קודמות הוטלו 3 שנות מאסר. ערעור על קולת העונש התקבל ועונשו הוחמר לכדי 54 חודשי מאסר, לאחר דיון נרחב בפסיקה הנוהגת. בקשת רשות ערעור נדחתה ואף נקבע כי ערכאת הערעור לא מיצתה עם הנאשם את הדין.



ברע"פ 4687/22 טלאקה נ' מדינת ישראל, דובר על מי שהורשע ב-17 גניבות רכב, 5 עבירות של סיוע לגניבת רכב, 21 עבירות של נהיגה ללא רישיון, הפרת הוראה חוקית ונהיגה ללא ביטוח. הנאשם גנב בעצמו את כלי הרכב ובעצמו העבירם לשטחי הרש"פ. בית משפט השלום (מותב זה) גזר על הנאשם, צעיר בן 19 שנים ונעדר עבר פלילי, 8.5 שנות מאסר ועונשים נלווים. בית המשפט המחוזי הקל בעונש והעמידו על 7.5 שנות מאסר לאור גילו הצעיר והודאתו. בית המשפט העליון דחה את בקשתו לרשות ערעור.

ברע"פ 1123/18 דבארי נ' מדינת ישראל (14.3.18), נדחתה בקשת המערער שהורשע בעבירה של גניבה, ניסיון גניבת רכב, איומים ונהיגה ללא רישיון, עליו נגזרו 13 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה בן 3 חודשים. בית המשפט השלום קבע את מתחם העונש ההולם בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל. בדחותו את בקשת הערעור על חומרת העונש, נימק בית המשפט העליון: "צדקו הערכאות הקודמות כאשר סיווגו את העבירות שביצע המבקש כעבירות בעלות חומרה יתירה, הן בשל הסכנה הגלומה בהם ושלוש הציבור והן בשל העובדה כי גניבת כלי רכב הפכה להיות מכת מדינה".

בעפ"ג (מחוזי ב"ש) 40001-07-24 טלאקה נ' מדינת ישראל (24.09.24), נדחה ערעור המערער על חומרת העונש, בנסיבות בהן הורשע המערער בעבירות של קשירת קשר (שתי עבירות); גניבת רכב וסיוע בגניבת רכב. המערער שהגיע יחד עם שני קטינים ברכבו למקום האירוע. אחד הקטינים ירד וגנב את הרכב בעוד המערער וקטין נוסף נסעו מהמקום. המערער והקטין הנוסף נתפסו כאשר בתא המטען של הרכב נמצא תיק ובו בקר ומחשב רכב. באישום השני העביר המערער לאחר פרטים אודות מיקום הרכב ומספר הקוד להפעלתו, וכך גנבו השניים את הרכב והעבירו אותו לשטחי יהודה ושומרון. בית המשפט השלום קבע מתחם עונש בין 20 ל-40 חודשי מאסר בפועל. וגזר עליו 18 חודשי מאסר.

בת"פ (שלום ב"ש) 34510-04-22 מדינת ישראל נ' אלסאנע (19.02.24), נקבע מתחם עונש הולם בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל, בנסיבות בהן הנאשם יחד עם אחרים גנב 2 רכבים . עונשו נגזר ל 24 חודשי מאסר בפועל. בת"פ (שלום ב"ש) 44413-09-22 מדינת ישראל נ' אבו סבית (18.02.24), נקבע מתחם עונש בין 18 ל-30 חודשי מאסר (בית המשפט אימץ את המתחם לו עתרה המאשימה). הנאשם הורשע בגניבת רכב וסיוע לגניבת רכב. באישום הראשון גנב רכב ובעצמו הסיעו לשטחי הרשות, ובאישום השני, סייע לאחר לגנוב רכב בכך שקיבל לידו את הרכב מאותו מאחר והעבירו לשטחי יהודה ושומרון. בית המשפט גזר על הנאשם 18 חודשי מאסר בפועל.

9. עיון במקרים אליהם הפנתה התביעה אף הוא מלמד כי הקו המרכזי בענישה בעבירה אחת של גניבת רכב, בנסיבות הדומות פחות או יותר למקרה הנדון- נע בין 12 ל 30 חודשי מאסר בפועל ואף יותר. כך למשל: בע"פ 7163/13 כסוואני נ' מדינת ישראל, וכך בת"פ 45656-11-22 מדינת ישראל נ' עגלוני ואח' (29.5.23). וראו גם ת"פ 9681-10-22 מדינת ישראל נ' צלאתאת.



ב"כ הנאשם הפנה למקרים בעבירות של גניבת כלי רכב בחבורה, בהם חרג בית המשפט ממתחם הענישה ובקש לגזור אמת מידה מאלה למקרה דנן. כך למשל הפנה, לעפ"ג (מחוזי ב"ש) 32962-05-21 אחמד אל חמידי נ' מדינת ישראל (14 יולי 2021). עונשו של אל חמידי, שהורשע בשתי עבירות של גניבת רכב, הופחת מ 11 חודשי מאסר בפועל אותם גזר בית משפט קמא, ל 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. אלא מה, שחריגת בית המשפט המחוזי ממתחם הענישה הייתה לאור שנתן משקל נוסף לשיקולי שיקומו, אולם ובעיקר נוכח כך שבגזר דין קמא נשקלו לחובת אלחמידי נתונים שלא היה לו בהם חלק (לא היה מעורב בתכנון גניבת כלי הרכב, לא נטל חלק בקשירת הקשר לגנוב את כלי הרכב ואף לא בהעברת כלי הרכב שנגנבו על ידי אחרים) חלקו של אלחמידי בגניבת כלי הרכב, לעומת יתר המעורבים, התמצה בהעברת כלי הרכב לשטחים תמורת סכום כספי מסוים.

בעפ"ג (מחוזי ב"ש) 3580-03-21 אלקרנאווי נ' מדינת ישראל (14 יולי 2021) התערב בית המשפט המחוזי והפחית את עונשו של אלקרנאווי מ 11 חודשי מאסר בפועל אותם גזר בית משפט קמא ל- 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לאור קיומם של סיכויי שיקום לצד חלקו היחסי בביצוע העבירות ותקופת מעצרו לראשונה בחייו. בעניינו צריך לומר כי חלקו של הנאשם משמעותי יותר מחלקם של השניים האחרים.

אשר ליתר המקרים נמצא כי בשניים מדובר על הסדר טיעון אותו אימץ בית המשפט, ובשניים נוספים נקבע מתחם עונש אשר לטעמי חורג מקו המרכזי בענישה, כך שאיני רואה מי מהמקרים יכול להוות אמת מידה לקביעת המתחם במקרה הנדון בפני.

10. סיכום כלל הדברים האמורים הינו כי מתחם העונש לו עתרה המשימה הוא הקרוב לקו הענישה המרכזי הנוהג והוא התואם את תכלית החוק, חומרת העבירות ולרבות חלקו של הנאשם.

יחד עם האמור, לא מצאתי לנכון לקבוע את מתחם העונש לו עתרה המשימה. זאת, נוכח כי טיעוניה למתחם העונש מנותקים ממתחם העונש אותו קבע בית המשפט (כב' השופטת ענת חולתא) - החל מ 16 חודשי מאסר בפועל - בעניינו של נאשם 1 אשר הורשע בשתי עבירות של גניבת רכב (האחת באישום הראשון והשנייה באישום השני שאינו מיוחס לנאשם הנדון) ובעבירה של התפרצות לרכב וסיוע להתפרצות. דהיינו, גם אם אביא בחשבון את העובדה לפיה בשני האירועים שבאישום הראשון הסתייעה הכנופיה ברכבו של הנאשם אשר בעצמו נהג ברכבו לזירות אירועי הגניבה - עדיין, חלקו של נאשם 1 גדול יותר מזה של הנאשם שלפניי.

בנסיבות האמורות, אין מקום לקביעת מתחם העולה על המתחם אותו קבעה כב' השופטת חולתא בעניינו של נאשם 1, אין גם מקום להשוואה בין הנאשמים לאור חלקו המופחת יחסי של הנאשם מזה של נאשם 1.

אשר על כן, לאחר תכלול כלל הנתונים והשיקולים עליהם עמדתי לעיל, בשים לב לצורך במתן ביטוי לשוני בין חלקם של הנאשמים גם בשלב קביעת מתחם העונש (לרבות לחלקו הדומיננטי של "ניזאר" כמחולל מרכזי של האירועים נשואי כתב האישום), אני קובעת את מתחם העונש ההולם למכלול מעשי הנאשם, כך שינוע בין 13 ל- 36 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

חריגה ממתחם העונש

11. אקדים ואומר כי בנסיבות המקרה, מקובל עלי שהוכחו סיכויי שיקום טובים המצדיקים לחרוג לקולא, ממתחם העונש אותו קבעתי כאמור.



בהתאם לסעיף 40ד' בחוק העונשין רשאי בית המשפט לחרוג לקולה ממתחם הענישה שקבע, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". בעניין זה, נקבע כי "על קיומו של פוטנציאל זה, ניתן ללמוד, בין היתר, מעברו של הנאשם; משיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק ועם שירות המבחן; ומקיומה של תמיכה והתגייסות משפחתית לצדו של הנאשם" (רע"פ 7683/13 דוד פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014)).

בדומה, בע"פ 6637/17 אליזבט קרינדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018) בהתייחסו לסיכויי שיקומו של העבריין, ציין בית המשפט את הדברים הבאים:

"שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי"

ישום הדברים האמורים על עניינו של הנאשם עליו נלמד מתסקיר שירות המבחן ובכלל זה התסקיר האחרון שהוגש לפני כחודשיים ימים - מוביל למסקנה לפיה הוכחו סיכויי שיקום המצדיקים חריגה ממתחם הענישה. הגם שבתסקיר הראשון נמצא כי הנאשם ניתק קשר עם שירות המבחן וסנגורו ולא גילה מוטיבציה לטיפול, הרי בהמשך, החל אצלו שינוי שהוביל עד לפתחה של הדלת אותה פתח בפניו בית המשפט (כב' השופטת חולתא) כאפשרות לשיקומו. הנאשם גייס עצמו והשתלב משך כשנה וחצי בהליך טיפולי שהותאם לצרכיו ומידותיו ועבר אותו בהצלחה. שירות המבחן וכך הגורמים המטפלים בקבוצת הטיפול בה השתתף חזרו וצינו בהתרשמותם מתרומתו המשמעותית של ההליך על דפוסי חשיבה והתנהגות הנאשם. השינוי אצל הנאשם מקבל ביטוי בכמה מישורים, בין היתר, שליטה עצמית, אחריות אישית, אפטיה ורגישות. הנאשם לא הסתבך בפלילים גם בחלוף למעלה משנתיים וחצי, ותחת תנאי שחרורו המגבילים מאוד שיתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן ועם הגורמים המטפלים לרבות קבוצת הטיפול לה תרם וממנה נתרשם.

לא נעלמה מעיני חומרת מעשיו וחלקו של הנאשם בביצוע העבירות בהן הורשע. לצד זאת, בזהירות המתבקשת, סבורני כי בנסיבות המקרה, האיזון בין עיקרון ההלימה לשיקולי שיקומו המובהקים של הנאשם - מוביל לחריגה ממתחם הענישה אותו קבעתי.

עונשו של הנאשם

12. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, אתחשב בשיקולים כלליים ופרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה, כדלקמן:



גילו הצעיר של הנאשם ועברו הנקי מהרשעות קודמות; תקופת מעצרו מאחורי סורג ובריש לראשונה בחייו, משך כחודש ימים, והמשכו במעצר בפיקוח אלקטרוני משך למעלה מ-5 חודשים, ובהמשך, לאחר שחרורו ממעצר היה נתון בתנאים מגבילים של מעצר בית לילי למעלה משנה וחודשיים, ללא כל הפרה של תנאי שחרורו ותוך שהוא מקפיד להתפרנס בכבוד, להתייצב אצל שירות המבחן ולשתף עמו פעולה. בהקשר זה צריך לומר כי לא נמצא צורך מיוחד בהרתעת היחיד, וכי האינטרס המוגבר של הרתעת הרבים, מקבל גם הוא ביטוי ומקום בעונשו הכולל של הנאשם. הודאת הנאשם בכתב האישום המתוקן, לצדה האחריות המלאה שנטל על מעשיו, והחיסכון המשמעותי בזמן שיפוטי. נסיבותיו האישיות של הנאשם והקשיים הכלכליים לתוכם גדל ואשר השפיעו על החלטתו הפיזית להיות מעורב בגניבת כלי הרכב, כעולה מתסקיר שירות המבחן, וכן את השלכותיו של עונש מאסר בפועל על התא המשפחתי שהקים זה לא מכבר (הנאשם נשא אישה ונולד לו ילד ראשון) יעצמו את מצבו הכלכלי ויפגעו בו במשפחתו המורחבת ובאשתו לה נישא לפני זמן קצר.

תסקיר שירות המבחן והמלצותיו חיוניים ביותר עבור הנאשם. עם זאת, אימוץ המלצתו הסופית לענישה בדמות 200 שעות של צ"צ תהווה חריגה לא מידתית ממתחם הענישה ההולם ופגיעה משמעותית בעקרונות הלימה והגמול הצריכים לביטוי משמעותי במסגרת העונש שיושת על הנאשם.

מכלל השיקולים האמורים, סבורני כי מידת החריגה ממתחם הענישה אותו קבעתי, צריכה למקם את עונשו של הנאשם כך שיוכל לשאת את עונשו בדרך של עבודות שירות, מה שיאפשר המשך שילובו בהליך הטיפול ובכך ייתרם הנאשם, ולא פחות האינטרס הציבורי.

על מנת לשמר ושלא תפגע חזרת הנאשם למוטב לרבות יכולתו להתפרנס ולנהל שגרת חיים תקינה, לא אטיל עליו פסילת רישיון בפועל.

סוף דבר

13. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים :

א. 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. מקום העסקה - "כפר שיקומי עדי נגב" אופקים, ובהתאם לחוו"ד הממונה על עבודות השירות מיום 01.04.2025. הנאשם הונחה להתייצב ביום 15.06.2025 - מועד לתחילת ריצוי עבודות השירות, במשרדי הממונה על עבודות השירות בשעה 08:00 (יחידת עבודות שירות), מפקדת מחוז דרום. (אוטובוסים להגעה ליד כלא אשל, אוטובוס קו אגד מס' 46 מתחנה מרכזית באר שבע).

עבודות השירות יבוצעו 5 ימים בשבוע על פי טווח השעות המתאפשר בחוק העונשין.

הנאשם הוזנה כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים המצריכים התייצבות רציפה ועל פי הנחיות החוק והממונה וכל חריג מכללים אלו יהיה בה להביא להפסקת ריצוי עונשו בדרך זו וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 8 חודשים. המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום, יעבור הנאשם עבירת רכוש מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים. המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מהיום, יעבור הנאשם עבירת רכוש מסוג עוון.

ד. נוכח הרקע הכלכלי לביצוע העבירות, ישלם הנאשם קנס בסך ₪ 5,000 או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 10.07.2025 ובכל 10 לחודש לאחריו.

ה. הנאשם ישלם פיצוי סמלי בסך של ₪ 1,000 לכל אחד משני בעלי הרכב המפורטים בכתב האישום המתוקן. הפיצוי ישולם ב-2 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 10.07.2025 ובכל 10 לחודש שלאחריו.

ו. פסילת רישיון נהיגה על תנאי לתקופה של 8 חודשים למשך 3 שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא, שהנאשם לא יעבור כל עבירה על פי חוק העונשין תוך שימוש ברכב.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ה ניסן תשפ"ה, 23 אפריל 2025, במעמד הצדדים.